

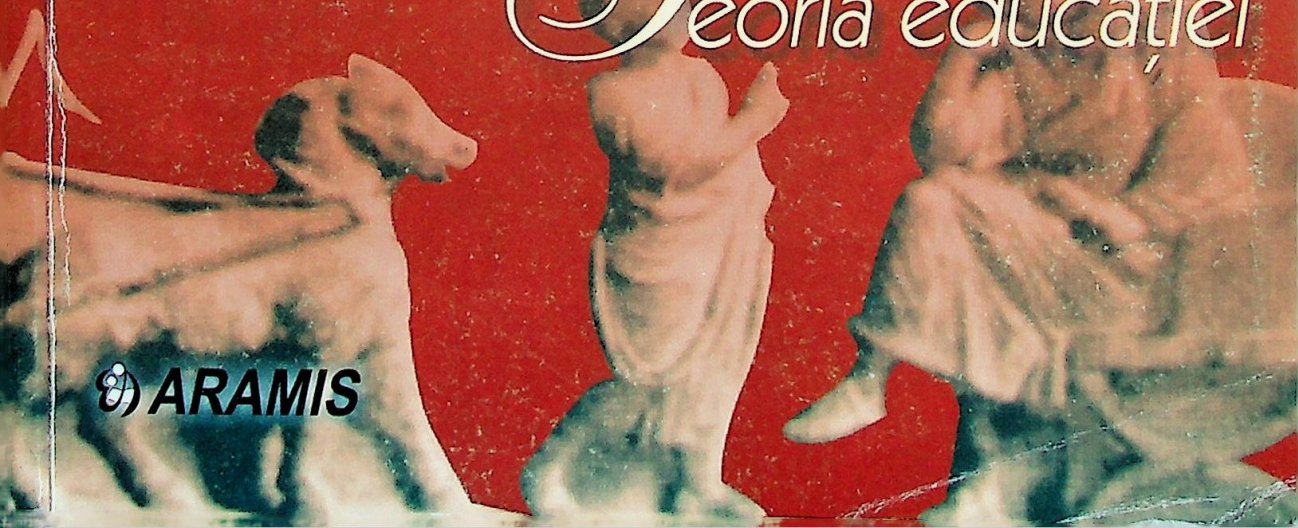
Volumul I

Educația XXI

Elena Macavei

Pedagogie

Teoria educației

 ARAMIS

h7.088

Bibl. Universitara Sibiu

0262621160

Volumul I

Educatia XXI

Elena Macavei

Pedagogie

Teoria educatiei

INVENTAR
2020

nr. 2011

 ARAMIS

Universitatea "Lucian Blaga" SIBIU
BIBLIOTECA CENTRALA
Nr. inv. 184 080 202

Colecția **Educația XXI** este inițiată și îngrijită de Nicu Ploscariu

• **Coordonator științific:**
prof. univ. dr. Ioan Cerghit

• **Redactor:**
Mirela Constantin
Nicu Ploscariu
Alina Nicolae

• **Secretar de redacție:**
Corina Tăbăraș

• **DTP:**
Liviu Dobreanu

• **Coperta colecției:**
Cristina Dumitrescu

• **ISBN 973-8294-00-2**

Copyright © 2001 **Aramis Print**
toate drepturile rezervate
Reproducerea integrală sau parțială a
textului din această lucrare este posibilă
numai cu acordul scris al **Aramis Print**.
Drepturile de distribuție în străinătate a
acestei ediții aparțin în exclusivitate
Aramis Print.

• **Departamentul difuzare:**

tel/fax: (01) 330.88.08; 410.93.33
330.88.10; 410.93.35
330.88.40; 410.94.74
330.88.66; 410.94.72

E-mail: aramis_difuzare@dnt.ro

 ARAMIS

Tiparul: Megapress holdings s.a.

S.C. Aramis Print S.R.L.

redacția și sediul social:
B-dul. Metalurgiei nr. 32-44,
cod 75579, sector 4,
București
O.P. 82 - C.P. 38

tel/fax: (01) 330.88.08; 410.93.33
330.88.10; 410.93.35
330.88.40; 410.94.74
330.88.66; 410.94.72

E-mail: aramis@dnt.ro

PRINTED IN ROMANIA

„A fi stăpân pe tine este cea mai mare stăpânire“.

SENECA

„A renunța la libertatea ta înseamnă a renunța la calitatea ta de om, la drepturile umanității și chiar la îndatoririle tale“.

JEAN-JACQUES ROUSSEAU

„Trebuie să te faci respectat de copiii tăi prin virtutea și iscusința ta, iar vrednic de iubit, prin bunătatea și blândețea felului tău de a fi“.

MICHEL DE MONTAIGNE

Prefață

Între manualele de pedagogie recent apărute, cele ale doamnei dr. Elena Macavei – **Pedagogie. Propedeutică. Didactică**, apărut în 1997 – și cel prezent – *Pedagogie. Teoria educației* – se caracterizează prin câteva note particulare: extind aria problemelor pedagogice și la unele domenii înrudite, lărgind astfel câmpul problematicii pedagogice; acordă un spațiu larg istoricului problemelor respective; abordează și probleme care până acum n-au făcut parte din conținutul lucrărilor de specialitate sau, când au fost abordate, aceasta s-a făcut într-un mod expeditiv: educația pentru drepturile omului, educația corporală, educația spirituală, educația religioasă, educația sexuală. Constatările respective pot surprinde pe unii cititori și pot deveni pretexte de dezbatere pentru specialiști, mai ales problematica referitoare la modul de abordare al educației integrale, la teoria educației, în general. Autoarea duce mai departe problematica științelor educației, semnalată în primul volum, prin punerea în discuție a unor capitole devenite clasice în manualele de pedagogie și prin introducerea unora noi. Se propune un mod cultural și interdisciplinar de abordare a educației integrale.

Încrăzătoare în motivația și dispoziția pentru meditații și reflecții a cititorilor, cu deosebire a studenților, învățătorilor și profesorilor, autoarea le oferă un bogat material informativ și ridică numeroase întrebări, lăsând cititorilor libertatea de gândire. În *Cuvânt înainte*, ce precede abordarea capitolelor, autoarea se adresează cititorilor și își precizează atitudinea cu privire la statutul unor dimensiuni ale educației. Schițând conținutul celor 12 capitole pe care le cuprinde volumul de față, sunt strecurate și câteva argumente în favoarea poziției adoptate în dezbaterile lor. Încă de la început se specifică faptul că bibliografia consultată – bogată, variată, recentă în cea mai mare parte și accesibilă este menită „să convingă publicul cititor de complexitatea dimensiunii educaționale a condiției umane”. În finalul *Cuvântului înainte* autoarea mărturisește: „ne dorim ca această propunere de abordare a teoriei educației, având ca dominantă dimensionarea conceptului de educație integrală, să stimuleze reflecții personale și, mai cu seamă, să susțină acțiunile responsabile de influențare și formare a semenilor și preocuparea constantă pentru propria desăvârșire la care aspirăm, pentru libertatea spiritului, pentru construirea «împărăției lăuntrice». Acesta este, de fapt, mesajul cărții. Într-adevăr, conținutul lucrării vine în sprijinul cititorilor (studenți, învățători, profesori, medici, manageri etc.), oferindu-le nu numai prilejuri de meditație, ci și soluții numeroaselor probleme ridicate pe parcursul capitolelor. Schițarea istoricului

problemelor, prezentă aproape în toate capitolele și subordonată conținutului pedagogic al acestora, înlesnește nu numai înțelegerea, mai complexă de către cititor, ci îi dă acestuia o imagine despre continuitatea trecut-prezent-viitor în gândirea psihopedagogică. Multe dintre recomandările și sugestiile prețioase ale autoarei pot deveni puncte de sprijin în procesul autoeducației și al educației permanente spre binele comunităților în care trăim.

În multe capitole este prezentă pledoaria autoarei pentru schimbare, pentru renunțarea la prejudecăți și stereotipii, pentru modernizarea atitudinilor, pentru a contribui la realizarea idealului social caracteristic unei societăți avansate. Receptarea și lupta pentru promovarea anumitor valori de bază (adevăr, bine, frumos, demnitate, toleranță, responsabilitate, colaborare etc.) sunt obligații ale fiecărui membru al comunității. Între „noile educații” recomandate de UNESCO, unele prezente în capitolul al II-lea, un loc s-ar fi cuvenit și educației pentru toleranță, prietenie și solidaritate, educației în materie de populație, educației pentru timpul liber. Ispită de bogăția și, uneori, de noutatea unor informații, autoarea extinde aria unor capitole, chiar depășind, credem noi, specificul pedagogic obișnuit al problematicii teoriei educației; astfel, educația corporală, educația spirituală, educația sexuală beneficiază de o tratare interesantă.

Bogăția conținutului și calitățile textului respectiv reprezintă nu numai o bogată sursă de informații, ci și un exemplu de organizare, restructurare și documentare a tratării unor probleme de acest gen, cu puternice implicații în construirea unui model de conduită. Autoarea vine în sprijinul cititorului nu numai prin bogăția și adeseori noutatea informațiilor, ci și prin sublinierile în text a noțiunilor cheie și prin punerea în paralel a două sau trei definiții, a enumerării poziției mai multor autori într-o problemă dată. Unele subcapitole concentrează un bogat conținut, numeroase cunoștințe și din domenii conexe și lasă cititorului posibilitatea să compare, să aprecieze și să opteze. Nota pedagogică pozitivă, formativă, stimulativă, optimistă face agreabilă și interesantă lectura cărții. Fiecare capitol reprezintă un solid suport în efortul cititorului de a-și construi personalitatea în conformitate cu normele universale ale valorilor culturale, estetice și religioase. Desigur, lectura lucrării prezente constituie și un stimulent pentru extinderea interesului cititorului și la alte opere cu mesaj pedagogic, fapt prin care autoarea își împlinește menirea pe care și-a asumat-o: aceea de educator, de formator de suflete, de personalități, de OAMENI. Lucrarea doamnei Elena Macavei are meritul de a ști să recompenseze efortul cititorilor.

Prof. univ. dr. Dumitru Salade

Cuvânt înainte

În volumul de față propunem publicului interesat de probleme pedagogice o modalitate posibilă de abordare a teoriei educației. Intenția noastră a fost aceea de a privi educația integrală din perspective multiculturale și interculturale, de a construi demersul argumentării pedagogice pe temeuri biologice, psihologice, medicale, sociologice, filosofice. Lucrarea este structurată pe 12 capitole și este bazată pe o bibliografie menită să susțină argumentația și să convingă publicul cititor de complexitatea dimensiunii educaționale a condiției umane.

Capitolul I pune problema *continuității trecut-prezent-viitor în subsistemul educațional* prin raportarea la tradiție, prin lansarea în modernitate și postmodernitate. Sunt prezentate principiile generale ale educației, metodele și factorii educativi. Educatorul, investit cu răspunderi și responsabilități de modelare a semenilor, autorul propriei deveniri și coautor al devenirii semenilor, este privit prin exigențele competențelor general-umane, profesionale și de metacomunicare (gândirea pozitivă, farmecul personal și dispoziția pentru umor).

Capitolul II propune o structurare a *dominantelor educației în societatea contemporană*: educația prin și pentru cultură, educația pentru drepturile omului, educația și problemele lumii contemporane (educația pentru pace, pentru noua ordine mondială, pentru participare și dezvoltare, pentru libertate și democrație, pentru mediu, educația umanist-științifică), educația pentru schimbare, educația pentru comunicare – scopuri, obiective, oportunități.

Capitolele III-XI abordează *laturile sau direcțiile devenirii umane*: educația corporală, educația intelectuală, educația morală, educația socio-profesională, educația spirituală, educația religioasă, educația sexuală, educația estetică și educația fizică, din perspective biologice, medicale, psihologice, sociologice, filosofice, istorice. Unele probleme legate de educația corporală, spirituală, sexuală sunt prezentate și din perspective culturale diferite (hinduistă, taoistă, creștină) nu în scopul unor analize comparative critice, ci în scopul informării și delectării cititorului.

Educația corporală este prezentată în antiteza sănătate-boală cu probleme legate de nutriție și alimentație, de igienă și terapii de călire și întreținere a organismului. Exercițiul fizic și sportul sunt prezentate ca o componentă a educației corporale.

Educația intelectuală este circumscrisă educației totale, integrale în baza teoriilor explicative, a continuității istorice în gândirea pedagogică cu privire la această latură esențială a formării și devenirii umane. Aspectul intelectual al educației este analizat în contextul cerințelor societății moderne și contemporane, propunându-se formularea principiilor, a scopurilor și obiectivelor. Sunt abordate probleme legate de creativitate, de studiu individual și de psihoigienă intelectuală.

Educația morală, o altă dimensiune esențială a personalității umane, este prezentată, ca și celelalte laturi, din perspective pluri- și interdisciplinare. În temeiul psihologiei formării conștiinței și conduitei morale, s-au desprins principalele direcții: educația în spirit umanist, patriotic, în spiritul muncii și al disciplinei, educația voinței și a caracterului. Educația societală (civică și politică) este conexată problemelor generale de formare a personalității morale în spiritul valorilor condensate în mituri, evenimente și persoane sacre, opere filosofice și de artă.

Educația socio-profesională, necesară afirmării și integrării sociale, are ca premisă considerarea profesiei ca mod de afirmare și integrare, ca mod de viață, ca mobil al prestigiului social. Direcțiile educației profesionale sunt: reorientarea, orientarea școlară și profesională, reorientarea și reconversia profesională, orientarea carierei. Se fac referiri cu privire la reușita și succesul profesional (motivație, factori, condiții, recomandări).

Educația spirituală, rezultat al dobândirii unui nivel elevat de existență – existență în cultură și existență în harul divin – are ca scopuri principale: dezvoltarea maximă a originalității specifice a individualității; devenirea individului ca receptor, producător și creator de cultură; îndumnezeirea sau înduhovnicirea. În contextul relației trup-suflet /spirit, sunt prezentate unele aspecte privind spiritualizarea trupului, cultivarea facultăților spirituale, a atitudinilor psihomentale din perspective hinduiste, taoiste și creștine.

Educația religioasă este prezentată în temeiurile antropologiei, psihologiei și moralei creștine. Componentă a educației integrale, în concordanță și armonie cu celelalte laturi ale educației, educația religioasă este procesul de îndrumare și conducere spre lumea transcendentă, spre căutarea lui Dumnezeu pentru a-L cunoaște, a-L contempla și a trăi în intimitatea lui. Rolul religiei, în general, al religiei creștine, în special, este acela de a trezi forțele spirituale din om, de a-i modela conștiința și conduita pentru un mod de viață fundamentat pe armonia trup-suflet/spirit, pe o vibrație lăuntrică de trăire a misterului divin, pe susținerea eforturilor umane de a se ridica la perfecțiunea morală, de a se acorda cu intenția divină, de a face din om un privilegiat al creației, un răspunzător pentru creația pământească. Idealul sau modelul abstract spre care se tinde a fost astfel formulat: deschiderea omului pentru lucrarea Duhului Sfânt pentru a redeveni chip al chipului lui Dumnezeu, având ca model desăvârșit pe Mântuitorul Iisus Hristos, corolarul vieții religioase fiind sfințenia.

Educației sexuale i-am oferit o extindere neobișnuită într-o lucrare de pedagogie. În capitolul al IX-lea s-a încercat depășirea preconcepțiilor și prejudecăților ce fac din abordarea sexualității, ca dimensiune esențială a vieții, un tabu. S-au prezentat argumente de ordin științific (biologic, medical, psihologic), spiritualist (hinduist, taoist și creștin), filosofic privind problemele legate de sex, sexualizare, sexualitate, identitate sexuală, rol de sex, sexism, problemele legate de formele de manifestare a sexualității normale, paranormale și patologice. Comportamentul sexual, fundamentat bio-genetic, dar modelat psihologic prin cultură, este o componentă a personalității umane. Succint sunt prezentate devierile, tulburările, aberațiile, excentricitățile sexuale, bolile cu transmitere

sexuală. Sarcina și contracepția, comercializarea sexului și formele de manifestare ale agresivității și violenței sexuale sunt sumar prezentate. Obiect al educației sexuale am considerat a fi conștientizarea identității sexuale, a diferențierii (masculinitate/feminitate), a construirii rolului de sex, a comportamentului vieții de cuplu.

Educația estetică are ca teză considerarea esteticului drept dimensiune existențială umană. Receptarea, prelucrarea și trăirea sub farmecul și vraja esteticului se fundamentează psihologic pe trebuința de frumos și armonie a omului, pe trebuința unui mod spiritualizat și rafinat de viață. S-au prezentat principalele valori estetice (frumos, sublim, urât, comic, tragic), principalele domenii estetice (natura, arta, viața socială), unele idei din istoria gândirii estetice și pedagogice, scopuri, obiective, forme de realizare a educației estetice. Contemplarea frumuseții este, spunea Stendhal, promisiunea fericirii.

Educația fizică, o altă componentă a educației integrale, are ca scop dobândirea parametrilor de sănătate și vigoare corporală și psihică, dezvoltarea capacităților motrice (forță, rezistență, îndemânare, suplețe), deprinderilor motrice de bază, actelor motrice complexe prin practicarea disciplinelor sportive. Practicarea sistematică a exercițiului fizic are multiple efecte benefice în planurile vieții intelectuale, morale, estetice, profesionale, al comportamentului sexual performant. Un câștig formativ deosebit al educației fizice-sportive este formarea și manifestarea comportamentului fair-play pentru orice practicant al sportului și ca spectator.

Ultimul capitol propune o modalitate de *articulare a educației – autoeducației și educației permanente* pe suportul motivațional al trebuințelor de dependență, independență și interdependență. Întrucât fiecare nivel al educației formale, nonformale, informale trebuie să fie articulat cu exigențele educației permanente, s-au enunțat principalele exigențe și obiective ale educației ca proces integral de devenire umană. Un subcapitol abordează sintetic complicata problemă a stresului ca ansamblu de solicitări (ce amenință echilibrul biopsihic al organismelor și impulsionează forțele de adaptare să facă față stimulilor agresivi) și ca trăire tensionată la factori pozitivi (*eustres*) și la factori negativi (*distres*). Pentru că stresul face parte din viața noastră, este necesară construirea conduitei antistres prin întărirea forțelor sanogene ale organismului, creșterea capacității de adaptare, cultivarea nevoii de sens, întărirea fondului atitudinal-mental pozitiv, practicarea sistematică a exercițiilor de relaxare fizică și psihică, cultivarea nevoii de intimitate, a simțului umorului, exersarea practicilor de viață spirituală – post, rugăciune, meditație, contemplație, lectura *Sfintei Scripturi*, participarea la viața de cult a Bisericii.

Ne dorim ca această propunere de abordare a teoriei educației, având ca dominantă dimensionarea conceptului de educație integrală, să trezească interesul studenților, învățătorilor și profesorilor, medicilor, militarilor, managerilor, sportivilor și tuturor celor ce se dăruiesc modelării semenilor cu dragoste, înțelepciune și credință, să stimuleze reflecții personale și, mai cu seamă, să susțină acțiunile responsabile de influențare și formare a semenilor și preocuparea constantă pentru propria desăvârșire la care aspirăm, pentru libertatea spiritului, pentru construirea împărăției lăuntrice.

CUPRINS

<i>Prefața</i> Dumitru Salade	5
<i>Cuvânt înainte</i>	7

CAPITOLUL I. FUNDAMENTE TEORETICE GENERALE

1. Tradiționalism. Modernism. Postmodernism	10
1.1. Tradiția în educație	10
1.2. Modern în educație	13
1.3. Postmodern în educație	16
2. Principii. Metode. Factori	19
2.1. Principii generale ale educației	19
2.2. Metode de educație	23
2.3. Factori educativi	33
3. Educatorul – coautor al devenirii	35
3.1. Competențe general-umane	37
3.2. Competențe profesionale	38
3.3. Competențe de metacomunicare	39
3.3.1. Gândirea pozitivă	39
3.3.2. Farmecul personal	40
3.3.3. Dispoziția pentru umor	42
Trimiteri bibliografice	43

CAPITOLUL II. DOMINANTE ALE EDUCAȚIEI ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

1. Educația prin și pentru cultură	45
1.1. Cultura – mod de existență umană	45

1.2. Cultura – obiectivare axiologică	46
1.3. Pluriculturalitate și interculturalitate	47
1.4. Cultura – cadru și context educațional	49
1.5. Scopuri, obiective, oportunități	50
2. Educația pentru drepturile omului	53
2.1. Considerații istorice	53
2.2. Organizații, organisme și documente juridice	57
2.3. Drepturile civile și politice	63
2.4. Drepturi economice, sociale și culturale	67
2.5. Drepturi colective/de solidaritate	75
2.6. Libertăți fundamentale	79
2.7. Scopuri, obiective, oportunități	81
3. Educația și problemele lumii contemporane	84
3.1. Educația pentru pace	84
3.2. Educația pentru noua ordine mondială	88
3.3. Educația pentru participare și dezvoltare	91
3.4. Educația pentru libertate și pentru democrație	93
3.5. Educația pentru respectarea mediului	96
3.6. Educația umanist-științifică	99
4. Educația pentru schimbare	100
4.1. Sensuri și semnificații	100
4.2. Premise teoretice	102
4.3. Obiective și oportunități	103
5. Educația pentru comunicare	108
5.1. Definiri. Sensuri și semnificații	108
5.2. Fundamente psihologice ale comunicării	110
5.3. Competențe ale comunicării	111
5.4. Optimizarea comunicării	113
5.4.1. Tipuri de comunicare	113
5.4.2. Comunicarea verbală și nonverbală	115
5.4.3. Factori ai comunicării	119
5.5. Obiective educaționale	121
Trimiteri bibliografice	124

CAPITOLUL III. EDUCAȚIA CORPORALĂ

1. Corpul și educația corporală	127
2. Sănătatea și boala	130
3. Nutriția – fenomen vital	132
3.1. Nutriție și alimentație	132

3.2. Factorii nutritivi și alimentația	134
3.3. Comportamentul alimentar	136
3.4. Supraponderabilitatea și obezitatea	137
3.5. Recomandări pentru comportamentul alimentar	139
4. Igienă și terapii	140
4.1. Igienă generală	140
4.1.1. Igiena corpului	140
4.1.2. Igiena vestimentației	143
4.1.3. Igiena locuinței	145
4.2. Terapii de călire și întreținere a organismului	146
4.2.1. Aeroterapia	146
4.2.2. Helioterapia	147
4.2.3. Hidroterapia	148
4.2.4. Bioenergoterapia	149
4.2.5. Homeopatia	151
4.2.6. Fitoterapia	152
4.2.7. Aromoterapia	152
4.2.8. Apiterapia	153
4.2.9. Practici naturiste tradiționale	154
5. Educația fizică – componentă a educației corporale	155
5.1. Educația fizică – ideal, scopuri, obiective, funcții	155
5.2. Mijloacele educației fizice	157
5.2.1. Exercițiul fizic	157
5.2.2. Gimnastica	159
5.2.3. Jocul	160
5.2.4. Sportul	160
5.2.5. Turismul	161
5.2.6. Dansul	162
5.3. Mijloace asociate și forme de organizare a educației fizice	162
Trimiteri bibliografice	164

CAPITOLUL IV. EDUCAȚIA INTELECTUALĂ

1. Generalități	166
1.1. Definiri – intelect, educație intelectuală	166
1.2. Teorii cu privire la intelect, educație intelectuală	167
2. Educația intelectuală în diferite perioade istorice	170
2.1. Educația intelectuală în Orientul și Occidentul antic	170
2.2. Educația intelectuală în Evul Mediu, în Renaștere și în Epoca Luminilor ..	175
2.3. Educația intelectuală în perioada modernă și contemporană	179

3. Educația intelectuală în societatea contemporană	185
3.1. Educația intelectuală și adaptarea la schimbare	185
3.2. Educația intelectuală și societatea informațională	186
3.3. Educația intelectuală și problemele lumii contemporane	187
4. Probleme pedagogice	188
4.1. Esența și semnificația educației intelectuale	188
4.2. Principii ale educației intelectuale	191
4.3. Scopuri și obiective ale educației intelectuale	195
5. Creativitatea	201
5.1. Creativitatea – performanță umană. Definiții	201
5.2. Psihologia procesului creator	203
5.3. Depistarea și psihodiagnoza	207
5.4. Mediul – factori stimulatori și frenatori	211
5.5. Metode de stimulare și educare a creativității	214
6. Studiul individual și psihoigiena intelectuală	218
6.1. Tehnica lecturii	219
6.2. Tehnica folosirii metodelor de învățare	221
6.3. Tehnici de informare, documentare și prelucrare	223
6.4. Organizarea învățării	227
6.5. Psihoigiena activității intelectuale	229
6.6. Oboseala și surmenajul	232
Trimiteri bibliografice	236

CAPITOLUL V. EDUCAȚIA MORALĂ

1. Morala ca fenomen social și ca obiect al eticii	238
1.1. Precizări terminologice	238
1.2. Rolul moralei în societate	240
2. Valori morale în cultura umanistă	241
2.1. Valori morale în mituri și în literatura sacră	241
2.2. Valori morale în artă	246
2.3. Reflecții de filosofie morală	247
2.4. Idei cu privire la educația morală	251
3. Psihologia educației morale	256
3.1. Personalitatea morală	256
3.2. Conștiința și conduita morală	258
3.3. Semnificația educației morale	260
4. Conținut, direcții, scopuri și obiective	261
4.1. Educația în spiritul valorilor morale	261
4.2. Direcții, scopuri, obiective	264

4.2.1. Educația în spirit umanist	264
4.2.2. Educația în spirit patriotic	265
4.2.3. Educația în spiritul muncii	266
4.2.4. Educația în spiritul disciplinei	267
4.2.5. Educația voinței și caracterului	268
4.3. Educația societală	270
4.3.1. Generalități	270
4.3.2. Educația civică	271
4.3.3. Educația politică	274
5. Principii, metode și mijloace de realizare	276
5.1. Principii ale educației morale	276
5.2. Metode ale educației morale	281
5.2.1. Metode de influențare și formare	281
5.2.2. Metode de evaluare	284
5.2.3. Metode de terapie educațională	286
5.3. Modalități de realizare a educației morale	288
Trimiteri bibliografice	291

CAPITOLUL VI. EDUCAȚIA SOCIO-PROFESIONALĂ

1. Profesiunea și educația profesională	293
1.1. Considerații generale	293
1.2. Profesiunea – mod de afirmare	295
1.3. Profesiunea – mod de integrare	296
1.4. Profesiunea – mod de viață	297
1.5. Profesiunea – mobil al prestigiului social	298
2. Temeiuri psihologice ale educației profesionale	298
2.1. Aspirații și ideal profesional	299
2.2. Deprinderi și aptitudini	301
2.3. Interesele profesionale	304
2.4. Atitudini profesionale	305
2.5. Vocație și pasiune	306
3. Probleme de pedagogie socio-profesională	307
3.1. Scopuri și obiective	307
3.2. Factori ai educației socio-profesionale	313
3.2.1. Familia	313
3.2.2. Școala	315
3.2.3. Centrele de consultanță psihopedagogică	316
3.2.4. Alți factori	319
3.3. Activități și metode specifice	320

3.3.1. Examinarea psihologică	320
3.3.2. Evaluarea. Diagnoza și prognoza	322
3.3.3. Informarea școlară și profesională	322
3.3.4. Studierea psihoprofesiogramei	323
3.3.5. Consilierea	324
4. Direcții ale educației profesionale/ocupaționale	326
4.1. Sensuri și semnificații	326
4.2. Preorientarea profesională	327
4.3. Orientarea școlară și profesională	327
4.4. Formarea profesională	328
4.5. Reorientarea și reconversia profesională	330
4.6. Orientarea carierei	330
4.7. O.Ș.P. și managementul resurselor umane	331
5. Reușita și succesul profesional	333
5.1. Sensuri și semnificații	333
5.2. Motivația reușitei și succesului	334
5.3. Factori, condiții și recomandări	335
Trimiteri bibliografice	338
Bibliografie generală	340

Bogăția conținutului și calitățile textului reprezintă nu numai o sursă din informații, ci și un exemplu de organizare și de abordare integrală din perspective multiculturale și interculturale a temelor și are, totodată, puternice implicații în construirea unui model de conduită.

Prof. univ. dr. Dumitru Salade

